

Ciutat Meridiana

La reconstrucció nacional de Catalunya

i els polígons d'habitatges nascuts la dècada dels 60

Raimon BONAL - Joan COSTA

de la

FUNDACIO JAUME BOFILL
=====

CIUTAT MERIDIANA

I.- APROXIMACIÓ GLOBAL

Aquest mateix encapçalament pot insinuar-nos què és el que pretenem en aquest primer capítol o apartat. Malgrat tot, cal explicar-ho una mica, ja que una aproximació global pot ésser entesa de moltes maneres; des d'una descripció quantitativa pura i simple fins a una valoració qualitativa de les característiques més determinants de l'àrea o barri en qüestió.

Les nostres pretensions, en aquest apartat, participen una mica d'aquestes dues possibilitats. Per una part no volem quedar-nos en una enumeració de percentatges, però per altra part necessitem aquestes xifres relatives a partir de les quals podrem determinar les principals característiques socio-demogràfiques de Ciutat Meridiana que ens permetran una mínima qualificació del barri.

Ens sembla que això és important per poder situar el marc de referència de la problemàtica que en el segon capítol o apartat serà analitzada en profunditat: l'atur, l'analfabetisme i grau d'integració a la nació catalana. No cal dir que aquesta segona part, constitueix el "nus" central de la nostra recerca.

Per determinar, encara que sigui d'una manera aproximada aquesta valoració o qualificació del barri, pensem que és molt important tenir dades d'altres barris o poblacions homogeneïtzables entre elles, a fi de poder accentuar les diferències o coincidències, que són les que en definitiva ens donaran la fesomia del barri que és objecte del nostre estudi.

Es per aquest motiu que nosaltres aprofitant estudis i dades recents hem escollit unes àrees diferenciades tant a nivell de tamany de població, com de situació geogràfica que permetin les comparacions i ajudin a dibuixar la fesomia del barri de Ciutat Meridiana.

Aquestes àrees són les següents:

1.- BARCELONA CIUTAT

El barri de Ciutat Meridiana forma part de la gran ciutat i per això creiem necessària aquesta comparació que permetrà veure les desviacions, o no, d'un respecte a l'altre.

1.924.463 hab. (Padró 1978)

2.- SANT ANDREU DEL PALOMAR

Es un dels barris històrics de la ciutat. Fa menys de 100 anys era encara un municipi independent amb cents d'anys d'història al darrera. No hi ha dubte que aquestes característiques el diferenciaven radicalment de Ciutat Meridiana amb encara no 20 anys d'existència. 49.870 hab. (Padró 1978)

3.- EL RAVAL

També aquest podríem qualificar-lo de barri carregat d'història, però les condicions de marginació i les funcions socials que exerceix el constitueixen com una àrea plenament diferenciada de les altres. 65.260 hab. (Padró 1978)

4.- IGUALADA

Ciutat industrial de l'interior de Catalunya, totalment allunyada de la gran conurbació metropolitana. 31.451 hab. (Padró 1981)

5.- STA. MARGARIDA DE MONTBUI

Municipi veí d'Igualada, unit a la mateixa sense solució de continuïtat. Fa 25 anys era encara un poble rural, en el sentit ple de la paraula. Avui dia té 8.500 hab. (Padró 1981)

Volem advertir que les comparacions no totes tindran el mateix nivell de comparació, ni totes les àrees seran comparables per totes les variables. L'explicació és molt clara: per una part no tots els barris i poblacions esmentades tenen elaborades les mateixes variables demogràfiques que nosaltres hem treballat a Ciutat Meridiana i per altra part algunes d'aquestes variables no estan elaborades amb criteris idèntics a tots els altres llocs.

Malgrat això estem segurs de la necessitat, i més de la utilitat, d'aquesta anàlisi comparativa perquè aquesta aproximació global ens dóni els trets característics del barri en qüestió: Ciutat Meridiana.

Abans d'entrar pròpiament a la descripció demogràfica, cal situar breument el barri de Ciutat Meridiana.

En entrar a Barcelona pel coll de Montcada es pot contemplar el majestuós i antiestètic espectacle del que avui entenem pel Polígon de Font Magués i que popularment se'n diu Ciutat Meridiana. L'any 1957 naixia Urbanizaciones Torre Baró, S.A., per iniciativa del financer Banús i amb un Consell d'Administració presidit per Joan Antoni Samaranch, exercint les funcions de Secretari Lluís Sentís (també secretari de la Diputació) i tenint com a consellers a Marià Ganduxer, de la Diputació de Barcelona i a Genís Vivancos, periodista. Aquesta entitat era la que s'encarregava de convertir aquella vall en un formidable nucli habitat. Tota una troca marital entre Administració i Immobiliària.

Segons el Padró Municipal de 1974, Ciutat Meridiana tenia 11.175 habitants.

Per la nostra banda, hem treballat sobre un col·lectiu de 8.453 persones. Les dades recollides sobre aquest col·lectiu són fruit d'un seriós esforç de passar domicili per domicili a cadascun dels habitants de Ciutat Meridiana per a recollir la informació. Malgrat aquest seriós esforç no s'ha pogut tenir tota la informació desitjada; a 915 habitatges no ha estat possible trobar a les persones i 611 no són habitatges. Pensem, però, que cal posar l'accent en el fet que hem treballat amb el 70,4% de tota la població del barri: ens sembla veritablement una mostra prou significativa per a poder fer generalitzacions vàlides per a tot el sector estudiat, el barri de Ciutat Meridiana.

1.- QUI SÓN ELS VEÏNS DE CIUTAT MERIDIANA

Les variables demogràfiques de les que disposem per identificar el veïnat de Ciutat Meridiana són: sexe, estat, edat i origen.

Aquest grup de dades, dites d'identificació, són perfectament homogeneïtzables amb totes les dades de les altres àrees anteriorment esmentades.

Sexe: La distribució de la proporció entre homes i dones ens dóna el següent quadre:

	<u>C.MERIDIANA</u>	<u>BARNA</u>	<u>S.ANDREU</u>	<u>EL RAVAL</u>	<u>IGUALADA</u>	<u>MONTBUI</u>
1.- HOMES	<u>51,4</u>	47,3	47,7	47,2	47,9	<u>51,6</u>
2.- DONES	<u>48,6</u>	52,7	52,3	52,8	52,1	<u>48,4</u>

Es distribueixen clarament dos blocs d'àrees ben diferenciats. Per una part Ciutat Meridiana i la població de Sta. Margarida de Montbui, i per altra la ciutat de Barcelona, els barris de Sant Andreu i El Raval i la ciutat d'Igualada. El fenomen que diferencia un bloc de l'altre és l'índex notablement superior d'homes que experimenten Ciutat Meridiana i Montbui. Els 4 punts de diferència cal tenir-los en compte. A més aquí no hi juga per res la proximitat o situació geogràfica, ja que la coincidència es dóna entre àrees ben distanciades geogràficament. Aquesta presència d'homes molt per sobre de les dones, fa pensar en un predomini de les edats joves de la població, hipòtesi que ens confirmarà el quadre que veurem a l'apartat que segueix.

Edat: Abans d'exposar les dades referents a l'edat, cal un advertiment previ per evitar mals entesos.

El nostre intent no és en absolut fer una piràmide comparativa, sinó donar indicadors de l'embalum que suposen uns quants grups determinats de població respecte del total. El fet de determinar aquests grups amb uns intervals com els presents, no obeeix en absolut a cap idea preconcebuda, únicament una raó pràctica; fer uns intervals que permetessin la comparació entre les diferents àrees, ja que la distribució de la població per grups d'edat no és

la mateixa en totes les fonts que hem utilitzat. Per aquesta raó és possible que alguns índexs estiguin lleugerament variats del que en realitat són; això és provocat pel desajust d'un any entre els índexs que provenen del Padró Municipal del 1978 (Barcelona, Sant Andreu, Raval) i els índex que provenen dels estudis realitzats per nosaltres (Ciutat Meridiana, Igualada i Montbui). Malgrat això la realitat queda ben reflexada i el petit reajust no variaria aquesta realitat.

	<u>C.MERIDIANA</u>	<u>BARNA</u>	<u>S.ANDREU</u>	<u>EL RAVAL</u>	<u>IGUALADA</u>	<u>MONTBUI</u>
Fins 25	<u>50</u>	34,6	36,1	23,6	36,7	<u>44,2</u>
25-65	46,8	51,6	52	57,5	50,7	49,7
Més de 65	3,2	13,8	11,9	18,9	12,7	5,9

El panorama és prou clar i el que anteriorment apuntàvem aquí queda demostrat. No hi ha cap mena de dubte que el barri de Ciutat Meridiana és un barri molt jove; si llegim detingudament el quadre veurem que és l'únic barri on el pes de persones de menys de 25 anys representa la meitat de la població.

Es confirma també la diferència entre Ciutat Meridiana, Santa Margarida de Montbui i la resta de les àrees, malgrat que El Raval ja agafa unes característiques pròpies. Encara que d'una manera molt genèrica es van dibuixant les característiques del barri en qüestió.

Estat

	<u>C.MERIDIANA</u>	<u>BARNA</u>	<u>S.ANDREU</u>	<u>EL RAVAL</u>	<u>IGUALADA</u>	<u>MONTBUI</u>
Solters	<u>48,9</u>	47,2	45,7	45,8	----	----
Casats	47,6	46,6	49,3	44,4	----	----
Vidus	2,9	5,6	5,1	8,4	----	----
Divor. Al.	0,4	0,6	0,4	0,9	----	----

El quadre no és complert, ens manquen les dades de les poblacions de l'Anoia, i el motiu és que en l'estudi realitzat no

les prenguérem en consideració. Malgrat això creiem que la comparació entre aquestes diferents àrees de la ciutat ajuda a perfilar la fesomia de Ciutat Meridiana. Aquesta estratificació de la població per estat civil, tenint en compte els índexs resultants exposats en el quadre, encaixa de ple en un univers en el que el 50% de la població té menys de 25 anys.

Origen

C.MERIDIANA BARNA S.ANDREU RAVAL IGUALADA MONTBUI

Catalunya	48,6	62,1	63,1	58,2	73,8	48,8
Andalusia	25	10,9	11	11,3	10,3	26,8
Cas.Lleó.Ex.	14,8	9,9	10,9	9,1	8,6	18,2
Aragó-Nord-Gal.	6,3	8,8	7,5	11,3	2,8	1
Vale.Mur. B.	3,5	5,4	5,1	8	3,3	4,4
Altres	1,1	2,9	2,4	2,1	1,2	0,8
CATALANS	48,6	62,1	63,1	58,2	73,8	48,8
NO CATALANS	51,4	37,9	36,9	41,8	26,2	51,2

El valor d'aquesta variable, origen, és purament estadístic, ja que només reflexa el lloc on han nascut les persones, però no per això deixa de tenir la seva importància i el seu significat. Més si tenim en compte la possibilitat que tot i haver nascut a Ciutat Meridiana, l'entorn humà i social pot ésser més propi del lloc d'origen dels pares que no del lloc geogràfic actual.

El quadre precedent ens indica que el barri en qüestió és sens dubte el de més presència de no-catalans. Els catalans són minoria, i si tenim en compte la possibilitat anteriorment esmentada podríem estimar l'existència d'un autèntic reducte d'immigració que ben poc, o millor dit, res té a veure amb un poble o barri català en el que s'hi ha assentat l'immigració. Sembla com si el procés hagi estat a la inversa, i els nouvinguts siguin els catalans.

Ens pot ajudar a veure més clara aquesta estimació l'anàlisi de la dada que fa referència a l'any d'arribada de les persones originàries de fora de Catalunya. El 35% dels nou vinguts del barri de Ciutat Meridiana han arribat a Catalunya després de l'any 1960 i si tenim en compte que aquest índex és del 16% pel barri del Raval, d'un 22% per Sant Andreu i d'un 20% per la ciutat de Barcelona, podem adonar-nos que no solament són majoritaris els no-catalans, sinó que també fa poc temps que són aquí. Podríem dir que és un barri que han fundat aquests nou vinguts.

Si relacionem l'edat amb l'origen dels veïns de Ciutat Meridiana aprofundirem una mica més en tota aquesta qüestió d'un barri de Barcelona amb una presència minoritària de catalans.

	0-5	6-13	14-16	17-25	26-59	60-65	÷ 65
Nats a Catalunya =	95,9	= 91,2	= 75,3	= 46,3	= 18,1	= 16,4	= 8,4
	48,6						
Fora de Catal. =	4,1	= 8,8	= 24,7	= 53,7	= 81,9	= 83,6	= 91,6
	51,4	Estrangers(1,7)	(3,6)	(1,3)			

La lectura del quadre ens determina unes característiques ben definides:

- 1.- El tall profund es dona a partir dels 17 anys. És a partir d'aquesta edat que comença la presència forta dels no-catalans.
- 2.- Cal notar també que a partir dels 13 anys, malgrat que són majoritaris els oriunds de Catalunya, comença ja una davallada notable.
- 3.- És clar que els qui marquen la pauta de tots els components de la vida social i cultural d'un barri són les persones adultes i que la socialització dels infants es farà en aquest ambient creat pels adults. És per aquest motiu que malgrat un 48,6% de persones nascudes a Catalunya, cal posar un fort interrogant sobre la catalanitat d'aquestes persones.
- 4.- Entre parèntesi hem posat les persones que han nascut a l'estranger. No és certament un índex rellevant, però sí que ens serveix d'indicador d'un procés migratori d'algunes famílies que creiem cal tenir en compte. El barri de Ciutat Meridiana sembla propici com a barri receptiu dels emigrats europeus que retornen.

Fins aquí les dades que podríem dir-ne d' identificació dels veïns de Ciutat Meridiana i que a grans trets, podríem dir que presenten les característiques següents:

1.- Es tracta d'un barri amb forta presència d'homes, amb predomini de les persones solteres i joves; un 50% de la població té menys de 25 anys.

2.- Es tracta també d'un barri amb un predomini absolut de persones originàries de fora de Catalunya i que han arribat en el decurs dels darrers 20 anys. Són ells qui han fet el barri.

3.- L'anàlisi comparativa amb altres sectors de la ciutat i altres àrees de Catalunya ens ha marcat les diferències entre sectors amb un clar predomini català i lleugerament afectats per la immigració (Igualada) i sectors catalans amb una presència immigratòria notable (Sant Andreu-Barcelona ciutat) i uns altres sectors o barris creats per els mateixos immigrants on la presència catalana es pot dir que és quasi inexistent (Montbui i Ciutat Meridiana). El barri del Raval és un fenomen particular amb les seves pròpies característiques.

2.- NIVELL CULTURAL I PROFESSIONAL DELS VEÏNS DE CIUTAT MERIDIANA

Les característiques de la població analitzades en el capítol precedent ens han determinat d'una manera força clara un tipus de població encara no assentada, no només pel fet d'ésser un barri de nova creació, sinó també per tractar-se de persones originàries d'altres cultures i que de cop i volta entren a formar part d'una altra cultura fortament caracteritzada per la seva dinàmica urbano-industrial.

No hi ha dubte que l'assentament i l'entroncament a aquest nou tipus de societat planteja unes exigències sense les quals és impossible realitzar una mínima integració; fet que de no produir-se va engruixint amb més o menys intensitat el que anomenariem camp de la marginació.

Les dades que tenim al nostre abast, no permeten grans ni profundes anàlisis que ens donin un reflexe de la situació real; però si que intentarem una aproximació en base als estudis realitzats per la població, possible indicador del nivell cultural, i

també en base a la qualificació professional com a possible indicador de la situació socio-econòmica del barri.

En aquest apartat no utilitzarem els quadres comparatius ja que els criteris que han privat en l'anàlisi d'aquestes variables per les diferents àrees són molt desiguals; només ens serà possible emprar les comparacions en alguns aspectes molt concrets.

Estudis realitzats

Sense estudis	11,5
Primaris incomplets.....	25,1
Primaris	39,1
Migs	5,1
Professionals	3,9
Universitaris	0,7
N.C.	14,7

100%

Cal puntualitzar algunes coses, abans de llegir i interpretar el quadre precedent. Els analfabets o persones que diuen "no tenir estudis" fa referència únicament als majors de 14 anys, mentre que les altres dades ja tenen en compte la globalitat de la població.

El primer que crida l'atenció és aquest 11,5% de població major de 14 anys que és analfabeta. L'índex d'analfabetisme per la ciutat d'Igualada i també per persones majors de 14 anys és d'un 8,1%, però cal remarcar un tret diferencial molt important entre una i altra població. Mentre a Igualada ens trobem amb un 12,7% de la població que té més de 65 anys, al barri de Ciutat Meridiana aquest índex és solament del 3,2%. Això sol ja ens dóna a entendre que hi ha un fort contingut de persones en edat laboral, completament analfabetes; no podem excusar en el cas de Ciutat Meridiana l'existència de molts vells.

Pel que fa referència als estudis mitjos, professionals i universitaris, l'índex és realment baix, només un 9,7% entre tots. Té molt més pes la població analfabeta que la que ha superat els estudis primaris. Prenent com a punt de comparació la ciutat d'Igualada ens trobem que els han superat els estudis pri-

maris són un 23,6% del total de la població adulta. Les diferències són clares, i a jutjar per les característiques analitzades podem afirmar que ens trobem amb una població que té un nivell d'instrucció realment baix amb tot el que això pot suposar de pobresa cultural.

Situació laboral - Nivell professional

Les mateixes advertències fetes a l'inici d'aquest apartat referents a les limitacions que ens imposen les dades obtingudes, valen també ara quan parlem del nivell professional de la població del barri.

Aquesta variable fa referència exclusivament a la població activa. La relació actius-inactius presenta la següent distribució, que creiem que val la pena comparar-la amb algunes de les altres àrees anteriorment esmentades.

	C.MERIDIANA	(1974) BARNA	IGUALADA	MONTBUI
Actius	38,3	51,1	42,5	44,2
No actius	61,7	48,9	57,5	55,8

Cal notar d'entrada que Ciutat Meridiana té un índex molt elevat de població inactiva, més si tenim com a punt de referència les altres àrees.

Quan fèiem l'anàlisi de la població per grups d'edat ha quedat molt clara l'extraordinària joventut de la població d'aquest barri. Això fa pensar que la proporció relativa favorable a la població inactiva és deguda fonamentalment a la gran abundància de persones en edat escolar. Per altra part pensem que hi ha també un altre element que pot ajudar a entendre aquest alt percentatge d'inactius. La situació i ubicació de Ciutat Meridiana. En altres àrees com, per exemple, Santa Margarida de Montbui que en molts aspectes és similar a Ciutat Meridiana, té la gran avantatge de zones industrials molt properes que ofereixen un mercat de treball i possibiliten l'accés al mateix fins i tot de les dones en edat laboral.

11

Aquesta possibilitat no hi és a Ciutat Meridiana; allò que s'anomena barri dormitori, però aïllat a la vegada, és una de les característiques més notables d'aquest barri.

La qualificació professional d'aquesta població activa es distribueix de la següent manera. Aquesta distribució l'hem feta tenint com a únic criteri vàlid l'operativitat i la significació necessària per als objectius del nostre estudi.

PARATS	21,1
Obrers no qualificats....	14
Obrers qualificats.....	47,3
Adm. Vened. Auto.	9,5
Tècnics- Dirig.- P. Ll...	3

Es clar que es tracta d'una població eminentment obrera. La diferència entre obrers qualificats i administratius, venedors i autònoms és molt possible que sigui molt minsa o nul·la si valorem la qualificació professional com indicador socio-econòmic. Per aquest motiu pensem que no podem pas representar un estrat gaire diferenciats de la població; per altra part tenen també un índex relativament baix, només representen un 9,5% sobre el total de la població activa. Aquest índex encara és més insignificant en l'estrat que, sí podria representar una situació qualitativa-ment diferent: Tècnics, Dirigents i P. Lliberals, tots junts, representen el 3%. És per aquests motius que sembla insinuar-se clarament una població professionalment molt homogènia. Per a evidenciar més aquesta situació podem dir que a Igualada, la població activa d'obers no qualificats té un índex de l'11% enfront del 14% de Ciutat Meridiana; el d'obers qualificats és d'un 64,7% i a Ciutat Meridiana un 47,3% i el que podríem dir-ne professions qualificades (Dirigents, Tècnics...) a Igualada suposa el 10%.

La diferent estructuració professional de la població d'una i altra àrea ajuda a fonamentar l'homogeneïtat de la que abans parlàvem tot referint-nos a Ciutat Meridiana.

Tenint en compte les dues variables-estudis i professió- que hem analitzat en aquest apartat, no hi ha dubte que es tracta d'una població de baix nivell. Serà molt gratuït afirmar, sense demostrar-ho, des d'una perspectiva sociològica, que amb un baix nivell d'instrucció hi correspon també una baixa qualificació professional; però queda molt clar que a Ciutat Meridnana ens trobem amb una població que té un nivell d'instrucció mínim i a la vegada molt poca diversitat en la qualificació professional, la gran majoria, per no dir la totalitat són la típica classe obrera.

3.- ELS NUCLIS FAMILIARS

En parlar dels nuclis familiars ens limitem a l'anàlisi de la seva composició, els membres per família. L'informe FOESA de l'any 1975 dóna com a tamany mig de la família espanyola l'índex de 2,75 membres/família. Actualitzacions posteriors d'aquest mateix informe indiquen una clara orientació cap a nuclis més reduïts, deixant al mateix temps molt clar que tant les àrees geogràfiques com la qualificació socio-econòmica dels habitants respectius són variables que incideixen directament en la qüestió.

Després de les anàlisis anteriors, el quadre que oferim a continuació pot ésser un reflexe de com les circumstàncies socio-econòmiques, geogràfiques incideixen d'una manera directa en aquesta qüestió.

	<u>C. MERIDIANA</u>	<u>IGUALADA</u>	<u>MONTBUI</u>
1 membre/família	3,4 nuclis	12,2	6,7
2 " "	12,1 "	27,6	23,3
3 " "	20,2 "	22,8	28,8
4 " "	34,3 "	22,7	29,9
5 " "	20 "	10	8,5
6 " "	6,6 "	3,4	2,1
7 " "	2,4 "	0,8	0,4
8 i més "	0,9 "	0,4	0,1

Es clar que el pes fort per Ciutat Meridiana són els nuclis familiars de 4 membres, a l'igual que per Santa Margarida de Montbui, mentre que Igualada són els nuclis de 3 membres per família.

Però a partir d'aquesta mitja, és molt evident que a Ciutat Meridiana trobem uns índex relativament importants de nuclis familiars amb 5 i més membres per família principalment si ho comparem amb les àrees d'Igualada i Sta. Margarida de Montbui. Aquest índex de composició familiar és realment sorprenent si el situem en el context urbà-industrial de Barcelona i de Catalunya en general. Però per altra part hem de situar aquest índex en el context concret del barri de Ciutat Meridiana amb totes les característiques que en els apartats anteriors hem analitzat. És a partir d'aquí com comprendrem més la identitat d'aquests barris singulars del cinturó de la gran conurbació barcelonina.

El barri de Ciutat Meridiana sabem ja que majoritàriament és d'origen no-català. Però malgrat tot creiem que és molt interessant analitzar la correlació que hi ha entre composició dels nuclis familiars i origen dels seus components. Pot ésser un indicador de fins a quin punt d'assentament en una àrea urbano-industrial influeix en el creixement o disminució de la família. Estem d'acord que una anàlisi en profunditat d'aquesta temàtica demanaria tenir en compte altres variables que nosaltres no tenim a l'abast, com poden ésser: any concret d'arribada a Barcelona, quants eren en arribar i quants són ara, estudis i professió del cap de casa, si s'han casat aquí o bé ja han vingut amb la família formada, etc.... però malgrat tot creiem que la simple correlació entre el nombre de membres de la família i el seu origen pot ésser una aproximació molt vàlida i real.

Els trets més significatius resultants d'aquesta correlació són els següents:

1.- És lògic que tant si es tracta de nuclis familiars nombrosos com de poc nombrosos, els índexs més rellevants siguin sempre dels no-catalans ja que més de la meitat de la població és no-catalana.

2.- Tenint en compte aquest advertiment, sí que es dibuixen unes tendències molt clares. Per una part els nuclis familiars fins a 4 membres presenten una relativa importància de persones nascudes a Catalunya. Podem estimar que es tracta de parets possiblement oriunds d'altres àrees geogràfiques de l'Estat, però que han format família aquí a Catalunya i han assimilat ja el model propi del lloc on resideixen.

Per altra part a partir dels nuclis familiars de 5 i més membres desapareix quasi del tot la presència de persones nascudes a Catalunya, concentrat tot el pes d'aquestes famílies en persones nou vingudes, que podem estimar o suposar, que han arribat aquí amb la família feta.

3.- De les famílies nombroses o molt nombroses, quasi un 50% i de vegades també un 70% (famílies de 9 membres) o un 80% (famílies de 8 membres) són originàries d'Andalusia. Per ordre d'importància li segueixen les originàries de Castella i d'Extremadura.

4.- Pensem que en aquest cas concret de Ciutat Meridiana no podem pensar que aquests nuclis familiars nombrosos ens vinguin donats per la presència dels avis, ja que ha quedat prou clar el poc pes que tenen les persones majors de 65 anys.

4.- LA PERSPECTIVA GLOBAL DEL BARRI - CONCLUSIONS

Poques coses podem afegir a tot el que anteriorment hem dit, podem, però, intentar una breu síntesi, que a manera de conclusions ens donin la imatge tiups del barri de Ciutat Meridiana, possiblement aplicable a d'altres barris del cinturó barcelonès o d'altres grans ciutats del territori català.

Hem constatat que es tracta d'un barri molt jove, el 50% dels seus veïns tenen menys de 25 anys, l'índex de més de 65 anys és molt poc notori, 3,2%. Això fa que sigui un barri amb predomini de persones solteres i amb un elevat índex de masculinitat. Aquestes característiques determinen ja un tipus de població de recent assentament a Catalunya, un 51,4% no són catalans de naixement. Els nascuts aquí són principalment els menors de 16 anys.

Ens trobem també amb una població que ostenta un nivell d'instrucció primari amb una clara tendència a la no-instrucció fins arribar a un 11,5% de persones majors de 14 anys totalment analfabets. Paral·lelament a aquesta situació ens trobem amb una qualificació professional de la població activa amb un predomini quasi absolut d'obrers. Els índexs que fan referència a les professions mitjes i altes són insignificants. Cal remarcar el 21,1% de la població activa que està en situació d'atur.

La mitja de 4 membres/família, fa que ens trobem davant uns nuclis familiars amb una composició no solament superior a la mitja de Catalunya, sinó també de l'Estat Espanyol (3,7).

Aquestes característiques que l'anàlisi descriptiva demogràfica ens revelen, permeten induir una fesomia del barri en qüestió que salvant situacions i circumstàncies podria ésser aplicable a altres àrees geogràfiques de la nostra societat industrial-urbana.

A tot això hem de posar-hi a més la situació geogràfica del barri que tot i estar dins el terme municipal de Barcelona, estar a la ciutat, podríem dir que no és ciutat. Per altra part els seus 15 anys d'existència fan que ens trobem davant un barri sense història. Un 71,6% dels seus veïns fa un màxim de 10 anys que hi resideixen. Aquests veïns tenen la seva història fora d'aquest contexte. No és il·lusori pensar que amb totes aquestes circumstàncies juntes, la història naixent de Ciutat Meridiana, tot i estar marcada pels conflictes propis d'una societat capitalista agafi unes característiques més pròpies de poblacions no-catalanes.

Malgrat sigui una pura estimació, tot fa pensar en un univers de característiques pròpies de cultura rural (nuclis familiars, nivell d'instrucció, qualificació professional...) ubicat en un context urbano-industrial amb una cultura autòctona pròpia i les exigències que aquest tipus de societat demana per entrar a la seva dinàmica competitiva: nivell d'instrucció, qualificació professional, control de natalitat...

Aquest 50% de la població de Ciutat Meridiana que té menys de 25 anys, ha d'ésser el pont de trànsit d'una situació a l'altra.

Fins aquí una aproximació global al barri. Cal veure en els següents apartats com s'hi situen en aquest context els problemes de l'atur, la manca d'instrucció i la integració a la realitat catalana.

II.A.- L'activitat a Ciutat Meridiana: població activa, inactiva i aturats.

La nostra anàlisi aquí i ara es centra només i únicament en els aspectes més singulars i característics de la població que habita el polígon de Font Magués. Anem a iniciar la nostra anàlisi sobre un aspecte ben destacable com és l'atur.

La informació que tenim entre mans, ens permet lliurar una idea global de qui són els actius del barri, per a definir a continuació el perfil dels inactius per a acabar amb el que és veritablement l'objectiu d'aquest capítol: el econtorns definitoris dels qui es troben en aquests moments en situació d'atur.

1.- La població activa.

Com ja s'ha vist, més de la tercera part de la població del barri, exactament el 38,3%, és activa, és a dir, exerceix alguna o altra activitat professional. Ja s'ha vist com estem parlant d'un barri amb predomini evident de la classe obrera.

Intentarem ara veure les característiques més notòries, des del punt de vista demogràfic, d'aquesta població activa.

1.1.- El sexe.

Pel que fa a la claredat expositiva, diem que les activitats més relativament predominants en els homes són:

obrers no qualificats	83,7%
obrers qualificats	<u>88,4</u>
homes actius	80,1

Les dones, per la seva banda, ostenten una majoria en les professions següents:

administratius	37,5%
venedors	26,5
autònoms	29,4
tècnics	30,3
professions liberals	38,5
dones de neteja	<u>96,7</u>
dones actives	19,9

Pel que fa als dirigents no s'hi observen diferències significatives.

1.2.- L'edat.

Aquell 38,3% de població activa es distribueix, per edats, de la manera següent:

Observem d'entrada, que hi ha un 6,3% de població entre 14 i 16 anys que, malgrat que encara que no sigui l'edat laboral pròpiament dita, estant exercint una professió. Per tant, sembla que hi ha ja una bona proporció d'adolescents que es troben o creuen trobar-se en plena activitat laboral.

Les activitats professionals que entre els joves de 17 a 25 anys són més notòriament representades:

venedors	37,3%
administratius	<u>36,4</u>
joves actius (17-25 anys)	25,7

Entre els 26 i els 59 anys, són les següents:

dones de neteja	83,3%
dirigents	80,-
obrers qualificats	78,6
obrers no qualificats	<u>68,9</u>
persones actives (26-59 anys)	65,4

I entre els 60 i els 65 anys:

obrers no qualificats	5,8%
tècnics	<u>4,5</u>
persones actives (60-65 anys)	2,1

1.3.- El nivell d'estudis assolit.

La població activa del barri es distribueix, segons aquesta variable, de la manera següent:

Els sense estudis són significativament representats a les professions següents:

dones de neteja	30,-%
obrers no qualificats	<u>28,2</u>
actius sense estudis	12,-

Els qui no han assolit els estudis primaris:

dones de neteja	20,-%
obrers no qualificats	12,7
obrers qualificats	<u>11,9</u>
actius amb primaris incomplets	10,2

Els qui tenen els estudis primaris:

obrers qualificats	<u>68,1%</u>
actius amb estudis primaris	64,9

Els qui han realitzat estudis migs:

administratius	37,5%
prof. liberals	34,6
venedors	30,4
tècnics	<u>22,7</u>
actius amb estudis migs	8,8

Els qui han assolit estudis professionals:

tècnics	37,9%
administratius	20,5
dirigents	<u>20,-</u>
actius amb est. profess.	7,6

Finalment, els qui han fet estudis superiors:

professions liberals	38,5%
dirigents	20,-
tècnics	<u>12,1</u>
actius amb estudis superiors	1,3

1.4.- L'origen o la naturalesa.

Aquesta variable es distribueix així:

Els fills de Barcelona-ciutat es troben significativament representats a les professions següents:

dirigents	60,-%
administratius	42,6
venedors	41,2
professions liberals	<u>30,8</u>
actius de Barcelona	27,3

Nascuts a la resta de Catalunya:

autònoms	8,8%
venedors	<u>4,9</u>
actius de Catalunya	2,-

Els nascuts a la part nord (Astúries, País Basc, Navarra i Aragó):

dirigents	40,-%
professions liberals	11,5
autònoms	8,8
tècnics	6,1
obriers qualificats	<u>6,1</u>
actius del sector nord	4,8

Els nascuts a Galícia:

obriers qualificats	<u>4,-%</u>
actius de Galícia	3,1

Els nascuts a ambdues Castelles:

autònoms	17,6%
tècnics	16,7
administratius	14,8
obriers qualificats	<u>14,3</u>
actius de les Castelles	12,5

Els nascuts a Extremadura:

dones de neteja	20,-%
obriers no qualificats	<u>15,2</u>
actius d'Extremadura	9,-

Els nascuts a Andalusia:

dones de neteja	53,3%
obriers no qualificats	<u>42,8</u>
actius nascuts a Andalusia	35,6

Els nascuts a Múrcia i València:

obriers qualificats	<u>5,9%</u>
actius nascuts a Llevant	4,4

Els nascuts a l'estranger:

tècnics	6,1%
professions liberals	3,8
administratius	<u>2,8</u>
actius nascuts a l'estranger	1,1

1.5.- Anys de residència a Catalunya

La distribució respectiva és la següent:

Han viscut de sempre a Catalunya:

dirigents	60,-%
administratius	45,5
venedors	42,2
professions liberals	<u>36,-</u>
actius no immigrants	28,1

Fa més de 40 anys que viuen a Catalunya:

autònoms	<u>8,8%</u>
actius immigrants de més 40 a.	2,-

Fa entre 20 i 40 anys que són a Catalunya:

dirigents	40,-%
obrers qualificats	27,-
dones de neteja	<u>30,-</u>
immigrants actius entre 20 i 40 anys res.	35,1

Fa entre 10 i 20 anys que són a Catalunya:

dones de neteja	43,3%
obrers no qualificats	39,9
obrers qualificats	<u>38,-</u>
immigrants actius entre 10 i 20 anys res.	35,1

Fa menys de 10 anys que viuen a Catalunya:

professions liberals	24,-
dones de neteja	16,7
obrers no qualificats	15,4
administratius	<u>14,2</u>
immigrants actius de menys de 10 anys res.	12,4

1.6.- Les relacions més significatives de la població activa.

El quadre de la plana següent, vol fer una síntesi de tot el que ha estat dit fins ara, subratllant únicament les diferències més significatives de tota aquesta àmplia informació.

Des del punt de vista demogràfic, una lectura atenta de les relacions que allà es consignen, ens permet fer una mena de tipologia de cadascuna de les diverses activitats, tenint compte únicament de les diferències significatives més destacables en cadascuna d'elles (recordem que hem posposat l'anàlisi dels aturats per a una posterior elaboració).

Un primer tipus d'activitats es troba perfectament correlacionat entre els obrers no qualificats i les dones de neteja: el mateix nivell cultural, el mateix interval d'edat predominant, la mateixa regió d'origen i els mateixos anys de residència a Catalunya.

Un segon tipus són els obrers qualificats: procedents de moltes i diverses regions d'origen amb una residència a Catalunya força notable.

Un tercer tipus són els administratius, els venedors i les professions liberals que ostenten nivells culturals força elevats i percentatges importants de població Barcelonina.

El darrer tipus podria ésser el representat pels tècnics, els autònoms i els dirigents que apleguen els nivells més alts d'estudis assolits i, al costat d'una important població catalana, tenen una població relativament notable oriunda del nord d'Espanya.

Segurament que tindrem ocasió de confirmar-ho posteriorment, però es pot dir que hi ha una correlació entre activitat professional i dades demogràfiques.

Relacions significatives
de la població activa

	Sexe	Edat	Estudis Assolits	Naturalesa o origen	Anys de residència	% població activa
obrer qualificat	H	26-59	Prim. Prim.Inc.	Nord-Galí. Castelles Múr-Valèn.	10-40	49,3
obrer no qualificat	H	26-59	Analf. Prim.Inc.	Extremad. Andalusia	-20	15,4
dona neteja	D	26-59	Analf. Prim.Inc.	Extremad. Andalusia	-20	1,-
adminis- tratiu	D	17-25	Migs Profess.	Barcelona Castelles Estranger	sempre	5,6
venedor	D	17-25	Migs	Barcelona Catalunya	sempre	3,2
tècnic	D	60-65	Migs Profess. Superiors	Nord Castelles Estranger		2,1
autònom	D			Catalunya Nord Castelles	± 40	1,-
prof. liberal	D		Migs Superiors	Barcelona Castelles Estranger	sempre -10	0,8
dirigent	D	26-59	Profess. Superiors	Barcelona Nord	sempre 10-20	0,2
=====						

	Sexe	Edat	Estudis Assolits	Naturales o origen	Anys de residència	% població activa
Distribució percentual a la pobla- ció total	H	17-25	Analf.	Barcelona	Sempre	
	80,1	25,7	12,-	27,3	28,1	
	D	26-59	Prim.Inc.	Catalunya	40	
	19,9	65,4	10,2	2,-	2,-	
		60-65	Prim.	Nord	20-40	
		2,1	64,9	4,8	22,4	
			Migs	Galícia	10-20	
			8,8	3,1	35,1	
			Profess.	Castelles	1-10	
			7,6	12,5	12,4	
			Superiors	Extremad.		
			1,3	9,-		
				Andalusia		
				35,6		
				Llevant		
				4,4		
				Estranger		
				1,1		

2.- La població inactiva.

Més de les dues tercers parts de la població del barri, exactament el 61,7% pertany a les anomenades classes passives.

La distribució d'aquesta població és la següent:

mestresses de casa	37,4%
jubilats	6,-
alumnes preescolar	14,5
alumnes EGB	34,8
alumnes BUP-COU	4,3
alumnes Form. Prof.	2,5
alumnes estudis superiors	0,5
	<u>100</u>

Intentarem ara veure les característiques més notòries, des del punt de vista demogràfic, d'aquesta població inactiva. La dada, aquí i ara, és molt més simple puix que el tipus d'alumnat i les edats de la jubilació classifiquen demogràficament ja la nostra població.

2.1.- El sexe

El predomini de les dones, sempre parlant en termes relatius, només es fa evident a les mestresses de casa: 99,5% d'entre elles són dones, mentre que la població inactiva femenina és el 66,7%.

Els homes, en canvi, predominen arreu de la manera següent:

jubilats	53,5%
alumnes preescolar	50,1
alumnes EGB	54,1
estudiants BUP-COU	46,8
estudiants F.P.	60,2
est. superior	<u>48,-</u>
homes inactius	34,2

2.2.- L'edat

Aquí i ara, l'edat es distribueix entre la població passiva de la manera següent:

-95,4% dels alumnes de preescolar tenen entre 0 i 5 anys; quan precisament aquest interval suposa només el 15,3% de la població inactiva.

-90,0% dels alumnes d'EGB tenen entre 6 i 13 anys; mentre que aquest interval és el 32,6% de la població inactiva.

-86% de les mestresses de casa tenen entre 26 i 59 anys; i per a la població total inactiva aquestes són el 33,1%.

-87,1% dels jubilats tenen més de 60 anys; mentre que a la població inactiva només hi ha un 7,6% que tinguin més de 60 anys.

-Pel que fa als altres grups d'edat, cal dir que 94% dels estudiants de BUP i COU i 96,1% dels estudiants de Formació Professional tenen entre 14 i 25 anys; i aquest interval suposa només l'11,3% de la població inactiva.

Per altra banda, 92% dels estudiants universitaris tenen entre 17 i 25 anys; quan aquest interval és només el 4,8% de la població inactiva.

En síntesi, les edats classifiquen automàticament la població inactiva.

2.3.- Nivell d'estudis assolit

Hi ha aquí també una forta correlació entre els estudis i la població inactiva. Heus aquí la relació:

- 83,2% dels estudiants de bàsica tenen els estudis primaris incomplets; dintre la població inactiva el 44,4% no han assolit encara els estudis primaris.
 - 98,2% dels estudiants de BUP i COU lògicament han assolit els estudis primaris o migs; ambdós nivells han estat assolits pel 38,5% de la població inactiva.
 - 91,4% dels qui han assolit estudis professionals tenen ja els estudis primaris o els professionals; així mateix ambdós nivells han estat assolits només pel 36,9% de la població inactiva.
 - 92,-% dels qui han fet estudis superiors, o han fet estudis migs o superiors; ambdós nivells han estat assolits només pel 4,3% de la població inactiva.
 - Per la resta, mestresses de casa i jubilats, els seus nivells d'estudis és particularment baix. Un 2,4% de la població inactiva no té estudis, i en canvi, hi ha un 22,6% de les ames de casa i un 50% dels jubilats.
- Per altra banda, el 59,1% de les mestresses de casa han aconseguit els estudis primaris, quan per a la globalitat de la població inactiva aquesta proporció és del 34,6%.

2.4.- L'origen o la naturalesa

Es formen aquí i ara dos grans grups de població ben definits, els estudiants i, de l'altra, les mestresses de casa i els jubilats.

Pel que fa els estudiants:

	<u>Barcelonins</u>		<u>Catalans</u>	<u>Nord</u>	<u>Estranger</u>
Preescolar	95,6%	Superiors	8,-%	12,-%	BUP-COU 5,1%
EGB	91,-	inactius	1,-	3,-	F.P. 3,9
BUP-COU	73,6				Superiors 8,-
inactius	55,7				1,1

Pel que fa els jubilats i mestresses de casa:

	<u>Nord</u>	<u>Galícia</u>	<u>Castelles</u>	<u>Extrem.</u>	<u>Andal.</u>	<u>Estrang.</u>
Mestresses de casa	5,6%	5,6%	15,2%	8,9%	40,3%	6,4%
jubilats	7,6%	3,9%	10,5%	10,2%	49,-%	9,2%
% població inac.	3,-	2,5	7,1	4,5	19,9	3,1

Les petites o grosses diferències observades, defineixen una població estudiant essencialment catalana o almenys nascuda a l'estranger (si exceptuem aquesta relativa diferència al Nord pel que fa als estudis superiors).

Les mestresses de casa i els jubilats, en canvi, ostenten unes diferències significatives en la població immigrada; i de manera particularment rellevant la nascuda a Andalusia.

2.5.- Anys de referència a Catalunya

Les diferències ara segueixen, en certa manera, les distribucions precedents.

Pel que fa als estudiants:

-97% dels alumnes de preescolar; 91,1% dels d'EGB; 75% dels de BUP i COU i 75% dels de Formació Professional han viscut sempre a Catalunya; mentre que el 68,3% de la població inactiva ha viscut sempre a Catalunya.

-d'entre la població estudiant que ha immigrat a Catalunya, 14,8% dels estudiants de BUP i COU, 19,5% dels de Formació Professional i 28% dels estudiants universitaris, fa ja entre 10 i 20 anys que resideixen a Catalunya; quan aquesta proporció per a tota la població inactiva és del 5%.

Pel que fa a les mestresses de casa i els jubilats:

	<u>± 40 anys</u>	<u>20-40</u>	<u>10-20</u>	<u>-10 anys</u>
mestressade casa		27,7%	39,2%	13,3%
jubilats	12,8%	26,3%	34,5%	15,8%
% població inactiva	2,1	14,1	5,-	10,1

Es tracta, doncs, d'una immigració força vella, que fonamentalment, s'inscriu a l'interval entre els 10 i els 40 anys.

2.6.- Les relacions més significatives de la població inactiva

	Sexe	Edat	Estudis Assolits	Naturalesa o origen	Anys de residència	% població inactiva
Mestresses de casa	D	26-59	Analfa. Primaris	Nord Galícia Castelles	fins a 40 anys	37,4
Jubilats	H	+ 60	Analfa.	Extremad. Andalusia Llevant	tots els interval·ls	6,-
Preescolar	H	0-5		Barcelona	sempre	14,5
EGB	H	6-13	Prim.Inc.	Barcelona	sempre	34,8
BUP-COU	H	14-16 17-25	Primaris Migs	Barcelona Estranger	sempre 10-20	4,3
F.P.	H	14-16 17-25	Primaris Profess.	Barcelona Estranger	sempre 10-20	2,5
Estudis superiors	H	17-25	Migs Superiors	Catalunya Estranger	10-20	0,5
Distribució percentual a la pobla- ció total	H 34,2	0-5 15,3	Analfa. 2,4	Barcelona 57,7	+ 40 anys 2,1	
	D 66,7	16-13 32,6	Prim.Inc. 44,4	Catalunya 1,-	20-40 14,1	
		14-16 6,5	Primaris 34,6	Nord 3,-	10-20 5,-	
		17-25 4,8	Migs 3,9	Galícia Castelles	-10 10,1	
		26-59 33,1	Profess. 2,3	Extremad. Andalusia Llevant	sempre 68,3	
		+ 60 7,6	Univers. 0,4	37,1		

Les mestresses de casa i els jubilats es troben marcats, doncs, per unes característiques força semblants: novells culturals baixos i abundància relativa de la immigració dintre la població inactiva.

Els alumnes de preescolar i de bàsica, per la seva banda, són essencialment barcelonins.

Finalment, els alumnes dels altres nivells es caracteritzen per l'origen barceloní o català i, quan hi ha persones nascudes fora de Catalunya, solen ésser sempre estrangers.

3.- Qui són els aturats?

La importància de l'atur a Ciutat Meridiana és realment notable. Com ja ha estat dit més amunt, aquest 21,1% de població aturada entre les diverses activitats estudiades és comparativament esfereïdor.

En aquest breu anàlisi, que segueix, volem definir el perfil més notable d'aquests aturats. La relació és ben senzilla:

- a. Pel que fa al sexe, 69,3% dels aturats són homes i 30,7% són dones. Però aquesta relació ens podria portar a engany perquè entre la població activa, com hem vist més amunt, 80,1% són homes i només 19,9% són dones.
- b. Si tenim compte de l'edat, la joventut entre 14 i 25 anys són els més manifestament afectats perquè 64,7% d'entre ells són aturats; mentre que aquest interval d'edat és el 32% de la població activa.

Si tenim compte que l'interval entre 14 i 16 anys no és pas l'edat legalment autoritzada encara a exercir una activitat professional, tenim que pràcticament la meitat (54,3%) dels joves entre 17 i 25 anys estan aturats; mentre que només la quarta part (25,7%) de la població activa es troba dintre d'aquest interval.

Cal, doncs, considerar que la majoria dels aturats de Ciutat Meridiana tenen entre 17 i 25 anys. No es pot pas parlar de la recerca del primer empleu, sinó que cal pensar que, encara que no veritablement censats com aturats, ho són efectivament.

- c. Pel que fa als estudis realitzats, només hi ha una petita diferència que afecta als qui han assolit uns estudis professionals: 11,1% dels aturats han fet aquests estudis; mentre que a la població activa total només 7,6% els han realitzat. Aquesta diferència, encara que poc significativa, és la més notòria en el que es refereix als estudis assolits.
- d. Tenint compte del lloc de naixement, els nascuts a Barcelona són els més afectats per l'atur: 42,1% dels aturats són nascuts a Barcelona, mentre que de la totalitat de la població activa els nascuts a la ciutat de Barcelona són el 27,3%.
- e. Finalment, i en pura conseqüència, pel que fa al temps de residència a Catalunya, els que hi han viscut sempre són els més afectats: 41,1% dels aturats han viscut sempre a Catalunya, en tant que a la globalitat de la població activa els que han viscut sempre a Catalunya són només el 28,1%.

En síntesi, el perfil de l'aturat és, a grans trets, femení, jove i fill de Barcelona. Una panoràmica que no ens és pas desconeguda; però que en les seves veritables dimensions, invita seriosament a la reflexió sobre un jovent particularment marginat dintre del procés dinàmic de les forces productives. Fills de la immigració o no, aquest jovent majoritàriament femení es troba en serioses dificultats d'inserció al món del treball.

B.- Característiques demogràfiques dels qui han assolit els diversos nivells d'instrucció entre els habitants de Ciutat Meridiana.

Un segon moment d'anàlisi el centrem en els nivells assolits pel que fa als estudis realitzats pels habitants del nostre barri. Evidentment aquí també el nostre interès es centra en la importància de l'analfabetisme puix que al barri en qüestió els estàndards són particularment elevats, com ha estat dit més amunt.

1.- Els qui no han acabat els estudis primaris (25,1% de la població total)

Les diferències significatives observades del punt de vista demogràfic, confirmen que es tracta precisament dels qui estan estudiant encara la bàsica: l'edat predominant és l'interval entre 6 i 13 anys (63,4% d'aquests no han acabat els estudis primaris, mentre que a la població total dels 6 a 13 anys són el 19,6%) i es tracta de persones nascudes a Barcelona (67,7% dels barcelonins no han acabat els estudis primaris ho són, quan a la població total els nascuts a Barcelona són el 47,2%)

Per tant aquest grup té molt interès des del punt de vista inductiu.

2.- Els qui han assolit els estudis primaris (39,1% de la població total)

Les característiques més destacables d'aquests són tres:

- tenen les edats majoritàriament compreses entre els 14 i els 59 anys (93,7% dels qui es troben en aquest interval han acabat els estudis primaris, quan a la població total aquest interval d'edat és el 62,1%)
- són significativament tots els immigrants de la resta d'Espanya (70,3% d'aquests han acabat els estudis primaris, mentre que la meitat, exactament, 49,6% es troben dintre d'aquest interval d'edat).

- la residència a Catalunya d'aquests immigrants, en una proporció que és sensiblement idèntica, no sobrepassa mai els 40 anys.

3.- Els qui han fet estudis migs o professionals (5,1% i 3,9% de la població total respectivament)

Les característiques d'ambdós grups són força semblants i, sovint, amb unes diferències proporcionals insignificants:

- Es tracta, sobretot, d'homes (entorn del 60% dels homes han realitzat estudis d'aquesta mena, quan precisament els homes són el 51,4% de la població total)
- l'interval d'edat predominant és el de 14 a 24 anys (58,7% dels qui han fet estudis migs i 69,1% dels qui han fet estudis professionals es troben dintre d'aquest interval, mentre que a la població total només 18,6% tenen entre 14 i 25 anys).
- el 53,6% dels catalans nascuts a Barcelona o a Catalunya han fet estudis migs, mentre que a la població total aquests són exactament el 48,6%. Pel que fa als immigrants que han assolit els estudis migs, 20,8% dels nascuts a la zona Nord, les Castelles i l'Estranger han arribat a aquest nivell, mentre que a la població total els nascuts en aquestes tres àrees arriben a ésser només un 13,6%).
- pel que fa als estudis professionals, són sobretot barcelonins (52,6% d'aquests han acabat estudis professionals, mentre que a la població total els barcelonins són el 47,2%) o nascuts a l'estranger, el 3,4% d'aquesta ha acabat els estudis professionals).
- entorn del 26% dels qui fa entre 10 i 20 anys que resideixen a Catalunya han acabat els estudis professionals o migs, mentre que a la població total aquest interval de residència afecta al 24,3%

4.- Els qui han fet estudis superiors o universitaris (0,7% de la població total)

Les característiques demogràfiques d'aquests, són:

- es tracta sobretot d'homes (63,6% dels homes han fet estudis superiors, mentre que la població total són els homes un 51,4%)

- es troben significativament a l'interval entre 17 i 59 anys (94,6% d'aquest interval d'edat ha fet estudis superiors, mentre que a la població total aquest interval és només del 56,1%).
- han nascut majoritàriament a la resta de Catalunya, la zona Nord, Galícia o les Castelles (23,6% dels nascuts en aquestes regions tenen estudis superiors, mentre que només el 16,6% de la població total ha nascut en aquestes àrees). Però la diferència més important es dona precisament en els nascuts a l'estranger (14,5% dels nascuts a l'estranger han assolit estudis universitaris, mentre que a la població total aquests són només l' 1,1%).

5.- Els qui no tenen cap mena d'estudis (11,5% de la població total)

- són sobretot les dones (58,7% d'aquestes són analfabets, mentre que les dones a la població total aquestes edats són només el 48,6%)
- tenen més de 26 anys (91,1% dels majors de 26 anys són analfabets quan a la població total aquestes edats són la meitat, 49,2%).
- afecta significativament a les persones immigrades del reste d'Espanya (87,4% dels analfabets tenen aquesta característica, quan pràcticament també la meitat, 49,6% de la població total són immigrants de la resta d'Espanya).

6.- Les relacions més significatives en quant als nivells d'estudis assolits.

	Sexe	Edat	Origen	Anys de residència
Analfabets 11,6%	D	† 26	Reste Espanya	0-40
Primaris Incomplets 25,1%		6-13	Barcelona	sempre
Primaris 39,1	H	14-59	Reste Espanya	0-40
Migs 5,1%	H	14-25	Barcelona Castelles Catalunya Estranger Nord	sempre 10-20
Professionals 3,9%	H	14-25	Barcelona Estranger	sempre 10-20
Superiors 0,7%	H	17-59	Catalunya Nord Castelles Galícia	
=====				
Distribució percentual a la població total	H	6-13	Barcelona 48,4	sempre 48,4
	51,4	19,6	Catalunya 1,4	0-40 49,6
	D	14-16	Nord-Castelles 12,5	10-20 24,3
	48,6	6,2	Galícia 2,7	
		17-25	Reste Espanya 34,4	
		12,4	Estranger 1,1	
		16-59		
		43,5		

C.- La integració a Catalunya a partir del coneixement de la llengua catalana: aspectes demogràfics de la integració.

El nostre tercer moment d'anàlisi és el que fa referència a les característiques demogràfiques de la integració o assimilació a Catalunya. Malauradament només tenim un indicador de la integració a Catalunya: el nivell de comprensió i de parla del català.

Com que, malgrat tot, aquesta anàlisi té un interès especial peocedirem a veure, en cadascuna de les variables demogràfiques, la incidència dels diversos nivells d'integració.

Cal dir, abans de tot, que pel que fa al sexe, no es descobreixen diferències significatives en la comprensió i en la parla de català segons es tracti d'homes o de dones; així, doncs, cal dir que no hi ha una proporcionalitat diferenciada en funció de la dicotomia sexual.

1.- L'edat

El quadre corresponent de les relacions és el següent:

	0-5	6-25	14-59	≥ 60	Total
No entenen ni parlen	19,-			9,2	24,5
Entenen però no parlen			17,9		37,9
Entenen i parlen el català		43,9			30,3
% sobre població total	11,8	38,2	62,5	5,5	100

Queda ben perfilada una fesomia que, en funció de l'edat determina una línia d'identificació de la integració a Catalunya.

El coneixement i la parla integral del català, encara que l'única diferència no sigui massa representativa, és un fenomen propi de la joventut entre 6 i 25 anys.

El desconeixement de la llengua, per la seva banda, és propi dels més grans o dels més petits. Amb tot cal considerar que els desconeixadors són la quarta part de la població de Ciutat Meridiana; és a dir, de cada quatre un, el que és un índex veritablement notable.

Els que entenen i no parlen el català es troben principalment a l'interval entre el 14 i els 59 anys. També val la pena de notar que les dues terceres parts del barri, un 62,4% no saben pas parlar el català. Estem en una zona que és una verdadera bossa del desconeixement del català.

2.- L'origen o la naturalesa.

	Barcelona	Galícia	Extremad.
	Catalunya	Castelles	Andalu. Estrang.
No entenen ni parlen		9,3	30,5
Entenen i no parlen		12,2	33,-
Entenen i parlen	68,8		
% sobre població total	48,6	8,9	25,-
			9,7

Els més desconexedors de la llengua catalana són d'Andalusia, Galícia, Extremadura i Estranger (puix que la diferència de les Castelles no té pràcticament significació).

Els més coneixedors, evidentment, són nascuts a Catalunya o a la mateixa Barcelona.

Els qui més han fet un esforç de comprensió són els oriunds d'Andalusia i les Castelles.

3.- Temps de residència al barri

	sempre	- 5 anys	5-15	10-15
No entenen ni parlen	32,9	14,9		
Entenen i no parlen			69,6	
Entenen i parlen				35,6
% sobre població	28,4	10,8	60,8	32,8

Els qui no estan gens integrats a Catalunya o sempre hi han viscut o fa molt pocs anys; ja havíem vist que es tractava o dels més petits o dels més vells.

Els qui dominen perfectament la llengua ja fa entre 10 i 15 anys que habiten el barri. (Les diferències no són pas massa significatives).

Els que entenen i no parlen encara la llengua fa entre 5 i 15 anys que viuen al barri.

Sembla que el factor temps pot ésser un element important d'integració a la llengua catalana.

4.- On vivien abans de l'assentament a Ciutat Meridiana?

	han nascut al barri	Reste Espanya	Barcelona		
			barri degradat	barri obrer	barri mig
No entenen ni parlen	33,9	21,8			
Entenen i no parlen			13,4	33,1	
Entenen i parlen				37,9	4,8
% sobre població	29,5	12,4	11,5	29,5	3,-

Els qui no entenen ni parlen, o han vingut del reste d'Espanya directament a Ciutat Meridiana o ja han nascut allà mateix; es dóna encara una correlació molt estreta amb l'edat.

Els qui entenen i parlen el català, majoritàriament van fer un assentament previ en un barri obrer o en un de classe mitja.

Els qui entenent-lo no parlen encara català, procedien de barris degradats o de zones de predominància obrera.

5.- Nivell d'estudis assolits.

	Primaris			
	Analfabets	Incomplets	Primaris	Estudiant
No entenen ni parlen	18,4	27,9		
Entenen i no parlen			46,2	
Entenen i parlen				84,2
% sobre pobl. total	11,5	25,1	39,1	64,9

El coneixement total de la llengua catalana és un fet d'estudiants i de persones que estan fent encara els seus estudis.

El desconeixement, per la seva banda, està estretament lligat a un nivell particularment baix d'escolaritat.

6.- La professió o activitat.

En aquesta correlació deixem de banda els estudiants o la població menor perquè sabem d'estrada que són els que dominen i parlen més la llengua catalana (si exceptuem els més petits de nivel preescolar que, éssent en la població total el 8,6% s'hi troba un 17,5% que ni entén ni parla el català).

Per altra banda, no hi ha diferències significatives en les professions següents: autònoms, professions liberals, dones de neteja i aturats. Totes elles mantenen respectivament la proporció de la distribució general.

Ens atenim, doncs, únicament a les activitats de les que se'n desprèn alguna diferència, per mínima que sigui aquesta. Heus aquí la relació de referència:

	obers no qualificats	obers qualificats	Jubilats	S.L.	Adm. ven.
No entenen ni parlen	7,1		6,5		
Entenen i no parlen		22,6		26,3	
Entenen i parlen					6,1
% sobre pobl. total	5,7	18,1	3,6	22,2	3,3

Hi ha aquí i ara una correlació força clara: a qualificacions altes es correspon un elevat coneixement de la llengua catalana; a activitats modestes el desconeixement és relativament més important.

.....

.....

A manera d'inducció final de tot el que acabem de dir, cal puntualitzar que els que comprenen i parlen el català són de les característiques següents:

- és sobretot la joventut
- amb gran abundància d'estudiants
- nascuda a Barcelona mateix o a Catalunya
- amb un assentament al barri força notable
- provenint de barris residencials obrers o de classe mitja
- quen ja treballen, les qualificacions laborals solen ser elevades

Els qui ni entenen ni parlen el català, es divideixen en dos grans sectors ben diferenciats:

- a. d'una banda es tracta dels infants de menys de 5 anys que han viscut de sempre al barri perquè ja hi han nascut.
- b. d'altra banda, les persones de la tercera edat, oriunds de força diverses regions espanyoles o l'estranger, que fa poc temps que resideixen al barri, que just abans havien residit fora de Catalunya, no tinguent cap o molt pocs estudis i tinguent una baixa qualificació professional o ja estan jubilats.

Tot generalitzant entorn de la realitat estudiada

La dècada dels anys 60 es fa assenyalar per la peculiar situació política (la tecnocràcia del franquisme), la singularitat econòmica (pla d'estabilització, pla de desenvolupament, naixement i configuració d'un capitalisme autòcton avançat) i el canvi social (increment de la classe mitja i mobilitat territorial de la classe obrera).

Tot plegat produïa, al costat d'un creixement galopant de la riquesa interior i del consum, la generació d'importants moviments de mà d'obra i de concentració urbana amb uns costos socials notables per manca d'equipaments i d'infraestructura. L'absència de pressió fiscal aplegava oligopolísticament la riquesa generada en mans de pocs que, a l'ensem, s'encobria amb l'increment del consum de molts. Tot aparentava inscriure's dintre d'unes coordenades de confort i benestar; però al rerafons, es tractava d'un creixement inflat -potser mai tan ben emprada l'expressió- i d'un confort que emmascarava la corrupció dominant.

L'allau de nou vinguts a la gran ciutat, a Barcelona en concret, posava en evidència la insuficiència de la promoció pública d'habitatges i, com que la liberalització ho permetia, s'inicia l'escalada de la fabricació de promocions privades de polígons que es gerenciaven amb la benedicció administrativa.

La proliferació de grans immobles a l'entorn i dins les grans ciutats serà la característica del moment; l'ecologia no serà ja mai un obstacle i la fesomia de l'espai tampoc. Des del mar a la muntanya, de llevant fins a ponent, els nous immobles "empaquetats" aniran donant aixopluc i acolliment a tantes i tantes famílies de les que moltes d'elles havien ja fet un assentament provisional en un barri de transició o en un racó poblat de barraques o semibarraques.

Així les coses, quina estructura demogràfica adquirien aquests nous assentaments? Quins desequilibris més rellevants cal consignar? Quines repercussions patirien al moment de la crisi econòmica dels 70? Quins nivells d'inserció en la societat catalana s'observarien? Tants i tants interrogants que interessin al curiós, però sobretot al científic social.

L'anàlisi de Ciutat Meridiana, el polígon de Font Magués, que creiem extrapolable amb els matisos que calgui a tants altres de la mateixa època, ens serveix d'exercici aproximatiu per a intentar donar resposta a aquells interrogants que ens interessin.

La fesomia d'aquests barris presenta, des del punt de vista demogràfic, un excedent relativament notable de població jove que no té més de 25 anys, amb contingents notables de població no catalana, sobretot andalusa i amb una gran proporció de persones solteres.

Aquesta població nascuda fora de Catalunya és una característica que es fa assenualar a partir dels 17 anys, el que vol dir que afecta majoritàriament els adults.

Aquestes primeres observacions, ja ens fan veure com aquests barris han estat formats principalment per persones vingudes de fora, procedents molts d'ells d'altres barris de la ciutat de Barcelona; però amb una lleugera proporció de persones per les quals el primer assentament a Catalunya fou aquests polígons d'habitacles. La majoria d'ells eren matrimonis joves dels qui n'ha nascut una important població infantil i juvenil. Des d'aquest moment, es planteja ja un greu problema de desequilibri demogràfic posat l'accent en l'abundància de població jove amb els problemes inevitables d'inserció i d'enquadrament laboral, escolar, i de temps lliure que això significa. Hi ha equipaments adequats per a garantir un engoliment d'aquelles noves generacions per tal de reequilibrar les coses? No pot ésser ja aquest desequilibri demogràfic una font notòria de desorganització social?

Una altra característica a destacar és l'abundància relativa de població inactiva; no és res més que una conseqüència, en certa manera, lògica de la joventut del barri. Però hi ha més que això: es dona una proporció més que notable de població inactiva que s'ubica dintre la variable "mestressa de casa", categoria que efectivament és quasi patrimoni exclusiu de les dones. Culturalment, la dona immigrada és deutora d'una acceptació més i més sotmesa dels patrons culturals que vénen socialment donats pel sistema: funció pròpia de la dona casada és la seva permanència a la llar tenint la responsabilitat directa de la cura i educació dels fills.

Aquesta predisposició cultural ve reforçada, com es deia més amunt, en els barris dormitoris en els que la llunyania d'un mercat de treball dificulta en gran manera i condiciona la població femenina a l'acceptació indiscutible de realitzar únicament les tasques pròpies de la llar. I ve reforçada, així mateix, per l'abundància relativa de membres per família; dimensionat de la família ampli que, per altra banda, es correlaciona amb el fet migratori i geogràfic.

Pel que fa referència amb la població activa, cal notar que aquests nous assentament són molt marcats pel fet d'ésser quasi exclusivament habitats per persones de la classe obrera; les altres activitats hi tenen una representació mínima. Per altra banda, s'hi observa una correlació estreta entre el fet migratori i l'abundància de categories més baixes dintre l'escala professional; és a dir, a les categories més baixes de la població immigrada és més abundant.

Tot plegat ens porta a pensar i, en certa manera, a confirmar el que dèiem més amunt: aquestes promocions poligonals han donat acolliment a la població que, vinguda de fora, ha trobat un habitatge accessible, malgrat que moltes vegades la seva feina estigui a l'altre extrem de la ciutat o en alguna comarca llunyana.

Dintre d'aquest indicador de l'activitat, cal fer esment de la proporció de persones aturades. Aquest atur colpeix considerablement els joves, sobretot entre 17 i 25 anys i especialment al sexe femení. Fills de la immigració, aquest jovent, sobretot femení, es troba amb seriores difi-

cultats a l'hora de la seva inserció al món laboral. El quadre general va dibuixant un tipus de població en aquests nous assentaments que incorpora a la seva existència elements desequilibradors de considerable relleu.

Una altra característica que tenim estudiada és la del nivell d'estudis assolit per la població que habita aquests polígons. En general, no solament hi ha un relatiu escàs percentatge de persones que han superat estudis més enllà dels estudis primaris, sinó que també es constaten als percentatges d'analfabets entre els habitants de més de 14 anys. Aquests analfabets es nodreixen, sobretot, per les dones i també és una condició que afecta singularment als nascuts fora de Catalunya.

Als encontorns desequilibradors d'aquell tipus de població habitant aquests polígons, s'hi afegeix ara un element nou que els converteix en vertaderes bosses d'analfabetisme.

Una darrera característica analitzada és el nivell d'inserció a la societat catalana i, com a primera constatació, ens trobem amb una quarta part de tota la població que encara no entén ni parla el català. Són efectivament les persones de professions més modestes, que ostenten baixos nivells d'instrucció i que, provinents de fora de Catalunya han vingut directament a la nova i recent promoció immobiliària.

.....

.....

Abundància de joventut; població nascuda fora de Catalunya; grans contingents de persones inactives en famílies composades per molts membres; població essencialment obrera amb una incidència forta de l'atur juvenil; amb nivells d'estudis assolits particularment baixos constituint vertaderes bosses d'analfabetisme; amb uns nivells d'integració difícils al país que els acull...heus aquí els pilars que dibuixen una certa fesomia que perfila els trets més característics d'aquests polígons d'habitacles nascuts a l'entorn de la dècada dels anys 1960.

La nostra aproximació sociològica ens autoritza a fer generalitzacions comparatives a qualsevol dels polígons nascuts aquella època i ens aparta de qualsevol escrit literari o catastrofista basat únicament en judicis de valor estereotipats. Nosaltres ens atrevim a dir que les coses són així.

La base de la nostra recerca s'entronca en un rigor metodològic que fonamenta a bastament les afirmacions i generalitzacions suara fetes. Creiem sincerament que aquesta aportació ultrapassa de molt la mera curiositat científica per a fer-nos entrar en la convicció que es fa necessària una realista i clara política social per a la inserció d'aquests nous contingents de població que demanen, amb gest silenciosos, l'espai laboral, polític, educacional i de sobrevivència al qual ells, esperançadament, creuen tenir dret. El futur de Catalunya passa per aquí com un esglaó més en el camí segur d'una genuïna reconstrucció nacional de Catalunya.

Barcelona, abril 1982